

POKUS O PREZENTACI TĚŠÍNSKÝCH SPECIFIK V RÁMCI CB

(zkrácená verze k rozhovorům) – napsal Tadeáš Firla

1 Legitimita „specifičnosti“

Nepoužíváme pojem „Výjimečnost“ sborů, jelikož opravdu nejsme výjimeční. Nemáme ani právo si to myslet a plně stojíme vedle našich bratrů a sester celé CB i jiných křesťanů.

Pokusíme se specifikovat jen některá fakta, stinné stránky, požehnání, vlivy, původ a postoje sborů v oblasti Těšínska.

2 Administrativní postavení seniorátu v rámci CB

- *Není to jeden specifický sbor (5 velkých sborů + 2 stanice)*
- *1003 osoby (plnoprávní členové + děti + několik desítek čekatelů)*
- *1 desetina všech členů CB.*
- *2. největší seniorát (vyjímaje Prahu)*
- *Vyvážené zastoupení vůči všem dalším regionům.*
- *Členství v RCB nebylo považováno z naší strany za zneužití,*
- *Kandidáti mají náročnější volbu do RCB (jsou voleni RST¹ a pak konferencí).*

3 Důsledky případných legislativních změn

- *Pokračovat v dosavadní bohoslužebné praxi na sborech a při tom mít pocit, že jako kazatelé a staršovstva se provinujeme proti Řádu své církve neustále*
- *Změnit dosavadní praxi a vyrovnat se s pocitem, že nejsme sami sebou...*

4 Příklady z praxe

- *Křest dospělých (křtí pověření starší, kazatel vede shromáždění, občas křtí)*
- *Křest dětí (jen ve zcela výjimečných případech)*
- *Večere Páně (svobodnější přístup k vysluhování, občas jsou pověření starší)*
- *Studenti (probíhá zde volnější výběr biblických škol a seminářů, včetně letničních a charismatických. Většina z nich je zapojena do klíčových služeb)*

¹ Regionální ST

5 Historické pozadí

1900 – 1914 Období duchovního probuzení a vzniku většiny sborů. Hledání identity. Výstup z evangelické církve. Založení Svazu Rozhodných křesťanů²

2 světové války. Návrat z obou stran fronty. Jedni postiženi ztrátou příbuzných, jiní sloužící nepřátelům.³ Museli se společně posadit u téhož kalicha a chleba. Navzájem si odpustit. Velmi složité období obnovy vztahů

Totalita komunistů.

Připojení Svazu Rozhodných křesťanů do Jednoty českobratrské.

Exodus z církve poměrně velké skupiny.⁴

Exodus velké části členů sborů do Polska.⁵

Druhá světová válka, období komunismu a dělení církve zanechalo v některých lidech zranění, která působila a pustošila vztahy ještě donedávna.

Jazykové problémy.⁶ Převažující polský jazyk. Do roku 1989 napětí mezi národy zde žijícími. Dnes v menší míře lpění na mateřském jazyku.

Křížovatka náboženských, teologických a kulturních vlivů

1989 – současnost. Nové hledání identity a budování jednoty, porozumění a lásky.

6 Otřesená církev

- *Otřesy, sociální a politické problémy*
- *Církev roztržštěná, zkoušená, hluboce na dně*
- *Formování přibližně 20 – ti teologickými směry⁷, nebo hnutími. Tento fenomén má podíl i na současném věroučném cítění i zbožnosti.*
- *Těžké období nedůvěry vůči vedení vlastní církve, hluboké rozervání vztahů vůči představitelům RCB⁸*
- *Exodus mnoha desítek členů z vlastní církve (při odchodu z ECAV a později z JČB).*
- *Exodus do východní části Polska,⁹ Rozdělení mnoha rodin.*
- *Špatný příklad pro úřady a společnost.*
- *Ztráta dřívějších hodnot po duchovním probuzení a směs skupin, které se neznají*

² Další souvislosti v kontextu rozvoje sborů v Příloze

³ Problém tzv. "Volkslisty" - přijetí německého občanství. Děti rukovaly na frontu. Poláci perzekuováni.

⁴ Sbory Nebory a Žukov. Pozdější AC

⁵ Rok 1968 - 1970

⁶ V některých obdobích velmi napjaté vztahy

⁷ Teologické směry, viz Příloha

⁸ Tehdejší Rada Jednoty českobratrské

7 Probuzená církev

- *Vznik a růst*, skrze znamení a divy, díky službě prostých, nevzdělaných tehdy bratrů a sester.
- Navzdory otřesům *pokračování a rozvíjení práce*, příprava nových pracovníků. Zvláštěností je, že *po celou dobu existence sborů jako kazatelé zde sloužili lidé původem z Těšínska*, celkem 14 osob (výjimku tvoří – kaz. Pavel Fér a vikář Jiří Bort)
- *Velmi těsné vztahy* (duchovní, organizační, společnými akcemi a prolínáním velmi početných rodin).
- *Vyslání do kazatelské služby* pro celou církev (26 kazatelů)
- *Vyslání ochotných řemeslníků* snad na všechny stavby modliteben v CB

8 Sbory po roce 1989

- *Snaha mladé generace prolomit izolaci a oslovit svět*. Nepochopení nových forem pramenilo z dosavadního stylu života a zbožnosti, které byly dosti odlišné od jiných regionů. Obava ze zesvětštění působila, že uvádění zásadních změn stálo vždy mnoho úsilí a času.
- *Seznamování se s novými teologickými vlivy a hledání postojů k nim*.

9 Jsme stále Církví bratrskou?

- Dotazy ze strany vedení po *setrvání našich sborů ve svazku CB* (kaz. Jaroslav Kubový v roce 1991).
- „*Pečetí*“ *touhy zůstat, byl článek „specifik těšínského regionu.“* (Snaha vyvarovat se chybám předků, kteří vstupovali s celými sbory poprvé do Jednoty česko-bratrské. Měli slovní ujištění o toleranci, nikoli však písemné zakotvení svých specifik. Kdyby tehdy měli svá specifika, o kterých všichni věděli, uvedena v dokumentech církve, dějiny těšínských sborů by se možná odvíjely zcela jiným, více požehnaným směrem).

10 Duchovní ovzduší.

- *Boží milost k pokání, návratu, k odpuštění*.
- *Zvláštní ovzduší sborů a církví*, které po dlouhém tápání a hledání si k sobě prošlapaly „zarostlé stezky“.
- *Láska navzdory* všem rozdílům, teologickým směrům a zbožnosti.

⁹ Tzv.: „Bieszczady, tento pojem však není zeměpisně přesný

- Těšínsko dnes je *příkladem jednoty, spolupráce, modlitebního zápasu, misijního úsilí* mezi mnoha denominacemi.
- Hosté pobývající v prostředí našich sborů znova vyjadřují, že prožívají „zvláštní duchovní atmosféru“ mezi námi a vracejí se s novým povzbuzením. Píšeme to s bázní, ale i s radostí, v pokoře a vědomím Boží nezasloužené milosti.

11 Seniorát a regionální ST

- *Vzájemná úcta a žehnání.*
- *Obavy z jakéhokoli vlivu, který by působil k návratu časů zlých.*
- *Docenění rozdílů v bohoslužebné praxi vůči jiným seniorátům a ponechané svobody ze strany RCB*
- Nikdo z těch, kteří neprošli těmito zápasy nemůže chápat důležitost těchto specifík pro nás a jejich legislativní trvalost v dokumentech naší církve. Existuje zde vědomí **společných kořenů v minulosti.**
- Dnes to již *není jazyk*, který spojuje, i když většina mluví nářečím Český jazyk bohoslužební byl zvolen dobrovolně z lásky k lidem, kteří se účastní bohoslužebného života. Záleží na tom, aby plně rozuměli a chápali evangelium.
- To, co spojuje je „**srdce**“. Je to velmi silný pocit sounáležitosti. Je to něco, co možná nelze přesně uchopit do slov. Ale ti, kteří zde žijí od počátku, vědí o čem je řeč.
- *Pocit sounáležitosti vzbuzuje i ovzduší svobody.* Můžeme být jako sbory, každý jiný. Být sami sebou.
- *Zájem o potřeby, modlitby a sdílení.*

Regionální ST se schází minimálně 2 x ročně Tato setkání mají význam a je nám spolu dobře. Řešíme společné záležitosti a hlasujeme. Častěji se sdílíme se svými problémy a modlíme se za naše sbory.

12 Společné hodnoty sborů

12.1 Společné akce

- Společné ročnice¹⁰
- Společné mládeže¹¹
- „Kolotoč“ kazatelů¹²
- Seniorát + Regionální ST¹³

¹⁰ Ve sborech HR, HS, ČT – stále důležitý význam. Menší sbory a stanice – ztrácející význam ročnic

¹¹ Před každou ročnicí s hostem

¹² Asi 6 x ročně – výměna kazatelů ve všech sborech

12.2 Teologické

- Základní důrazy *evangelikální teologie*
- Přetrvávající *prvky pietismu* (náboženství srdce, sociální cítění, misie)
- *Úcta* a příklon k viditelným *projevům Ducha* svatého, např.: dar jazyků, prorocství (jen v některých sborech)

12.3 Liturgické

- *Důraz na oblast uctívání* (donesávna společný polský zpěvník – používán ve třech sborech, pěvecké sbory taktéž ve třech sborech)
- „*Chválící skupiny*“ jako důležitá část bohoslužeb
- *Vysluhování svátosti*
- Řízená, částečně spontánní liturgie
- Spontánní kulturní projevy a reakce
- Dlouhá shromáždění
- Změna bohoslužebného jazyka (česká kázání, další částí liturgie – dle volby)
- *Spontánní osobní svědectví*

12.4 Vedení

- Více kolektivní vedení, než autoritativní
- Posun ke kazatelské službě zvěstování Písma
- Všeobecné kněžství
- Příprava služebníků na různých typech teologických škol

12.5 Územní

Služba na území:

- Největšího počtu křesťanů v ČR na malém území¹⁴ (podle posledního sčítání lidu)
- Nejvíce roztržité církve Kristovy (lidská nevraživost, neústupnost, nenávisť, snahy ukázat „vybočující z řady, dosti hluboké dno rozervaných vztahů, kam církve vůbec může klesnout – v minulosti)
- Prolínání teologických směrů, národností a kultur
- Pravděpodobně nejužší spolupráce mezi církvemi ve městech v ČR

¹³ Pravidelně 2 x do roka. Kazatelé + 2 zástupci za každý sbor

¹⁴ Podle posledního sčítání z roku 2001

12.6 Vztahové vůči vedení CB a sborům CB

- *Vděčnost* za svobodu a možnost projevit svoji zbožnost svým způsobem
- Mnoho let zde přetrvával *chladný vztah k vedení*, v závislosti na osobních vztazích
- *Vlažný vztah k dokumentům CB*. Ústava a Řád jsou vnímány jako dokumenty dodatkové, potřebné jen v případě nejasnosti a složitých situací bohoslužebného života.
- Nevýrazný a neosobní vztah k některým konferenčním jednáním
- Mnohem *vřelejší vztahy k jiným místním církvím*, než sborům CB mimo náš seniorát
- „*Alergie*“ při případném zásahu se shora na direktivní jednání, pokus umlčet menšinu většinou. Je to dáno zkušenostmi z minula. Všechny podobné pokusy probudí emoce, nedůvěru, obranu.
- *Touha* zachovat jistou pojistku garance, že případné změny v budoucnu neotřesou minimem jistot, které jsou bytostně spjaté s naším regionem.

13 Ekumenická spolupráce

- Velmi silná touha *budovat jednotu* mezi sbory v CB, ale i mezi denominacemi v oblastech (Havířovsko, Český Těšín, Třinecko, Jablunkovsko)
- Tato jednotu je důsledkem duchovního ovzduší na těšínsku a je „*pozdním deštěm*“ *probuzení*, které Bůh zažehl v generacích před námi.
- Velmi *úzká spolupráce* s církvemi jiné zbožnosti a teologie
- *Specifická literatura*¹⁵
- *Modlitební řetězce* (24/ 7)
- *Alianční modlitební týdny*
- *MS ČEA* (nemocnice, DD, školy, Slezská diakonie)
- *Příprava a účast na konferencích*¹⁶ *misijních*¹⁷, evangelikálních, letničních i charismatických¹⁸

14 Model pro celou CB

- Regionální ST s kazateli + 2 staršími z každého sboru
- Senioři oblasti, budou *zároveň členy RCB*. Delegují a vymezí se zodpovědnosti vůči vedení i vůči seniorátu.

¹⁵ Časopisy charismatického zaměření, KMS, Morning Star,

¹⁶ Manželské, sesterské, bratrské, „Železná berla“, misijní, prorocké

¹⁷ Wycliffova misie...

¹⁸ Jen některé sbory

- Seniorát může být tvořen *podobnou strukturou, jako RST*, z důvodu *posílení laického zastoupení*.
- Činnost bude *průhledná, účinná, mnohem efektivnější* pro jednání na konferencích.
- Nebudeme muset řešit předvolební zápolení s nominacemi na členy RCB, kde podle dosavadní praxe „*periferijní senioráty*“ *nemají šanci získat nikdy svého zástupce v RCB*.
- Každý seniorát, nebo seniorátní ST *zná své pracovníky nejlépe*. Ty pak vyšle do vedení celé církve. Konference je pak potvrdí, nebo rozhodne jinak.

15 Věrnost víře předků¹⁹

15.1 Teologie

- Soterologie
- Pneumatologie

15.2 Bohoslužba

- Všeobecné kněžství
- Uctívání

15.3 Služba světu

- Evangelizace
- Důraz na sociální oblast

PŘÍLOHA I.²⁰

I.1 Znamení probuzení (od počátku 20. století)

I.2 Teologické směry a hnutí ovlivňující těšínské sbory

I.3 Další část prezentace o specifikách

I.4 Kazatelé mající svůj původ na Těšínsku

¹⁹ Upřesnění v rozšířeném konceptu - TF

²⁰ Upřesnění v rozšířeném konceptu - TF